

Vlinders in de kou

Begin december en het landschap is bedolven onder de sneeuw. De weerspreuken zijn het er over eens: 'Begin december hard begin, in de winter zoet gewin'. Oftewel: we zouden wel weer eens een kwakkelwinter kunnen krijgen. Niet zo best voor onze dagpauwogen en kleine vossen. En iedereen was het met elkaar eens, daar waren er dit najaar toch best veel van.

De kleine parelmoervlinder werd op 29 november nog gezien.

Piet van Nieuwenhoven

Deze kadeni-stofuil werd in Opijnen gefotografeerd.

Theo Bakker

Tekst:
Albert Vliegthart
De Vlinderstichting

Het najaar hield lang aan. Eind november werden nog kleine vuurvlinders en bont zandoogjes doorgegeven. Een van de grootste doorzetters was een kleine parelmoervlinder. Deze vlinder werd door Piet van Nieuwenhoven dagen in de gaten gehouden en werd op 29 november voor het laatst waargenomen. Vanaf begin december gingen de waarnemingen over op de welbekende overwinterende vlinders. Ook de atalanta's doen weer een poging om in Nederland te overwinteren en werden buiten gezien tot half december. Jan Willem de Gids ontdekte op de winterse 6 december een rups van de atalanta. Dat de vlinders wel een beetje kou kunnen hebben wisten we, maar blijkbaar kunnen de rupsen ook wel een stootje hebben. Met die verwachte kwakkelwinter zullen juist die atalanta's het wel gaan overleven.

De winter is een ideale tijd om eitjes van de sleedoornpage te zoeken. Van diverse bekende plekken zijn weer eitjes doorgegeven. Leuk om te vermelden is dat op de nieuwe plek langs A12 in Ede, waar vorig jaar een eitje werd gevonden, nu meer eitjes werden gevonden.

In Hilversum werd na zes jaar weer de zeer zeldzame gele granietuil gevonden, die typisch is voor het Gooi. Buiten deze regio is de vlinder zeldzaam tot over de

landsgrenzen. Een andere zeldzame nachtvlinder, de kadeni-stofuil, werd dit najaar door Theo Bakker In Opijnen (Betuwe) ontdekt. De soort is pas sinds 2006 uit ons land bekend en beperkt zich nog vooral tot het zuiden. De verwachting is dat de kadeni-stofuil zich de komende jaren verder over Nederland uit zal breiden, maar hij zal afhankelijk blijven van de temperatuur. Dat geldt niet voor de duizenden wintervlinders die worden doorgegeven van de meest uiteenlopende plaatsen en locaties. Hoewel de meeste vlinders stilletjes overwinteren, zijn er ook die actief blijven zolang het niet al te hard vriest. Wachtervlinder en zwartvlekwinteruil zijn hier goede voorbeelden van. Deze laatste soort neemt in aantal toe en breidt zich sterk uit. Deze echte wintergasten houden van zoetigheid en worden aangetrokken door licht. En herinnert u zich het verhaal van vorig jaar? Hou de vetbolletjes en pindarekjes voor de vogels in de gaten.

Tot slot wil ik iedereen bedanken die foto's hebben opgestuurd van afwijkende vlinders. Verschillende soorten kwamen binnen, maar ik mis nog nachtvlinders. Voor mijn artikel over afwijkende vlinders zou ik graag nog beelden van nachtvlinders ontvangen. Komend jaar zult u wellicht uw foto terug zien in ons tijdschrift.